

ÅRSREDOVISNING **2017**

Många djurägarseminkurser runt om i landet, denna från Uppsala.

Kalvkursen "Satsa på framtiden för de unga" i Östergötland samlade 20 unga deltagare.

Växas monter var välbesökt på Brunnby Lantbrukardagar i Västerås.

Växa Sverige och våra kunder

När Växa Sverige anordnade gårdsträff med lunch på Börstorps slott med inriktning på kött kom cirka 40 medlemmar.

I Örebro finns en erfagarupp som kallas "Kokvinnor" här samlade för att diskutera kotrivsel.

Onlineträff med våra specialister digitalt närvarande via videolänk, har gett mersmak.

Pristagare på kretsmötet i Krets Vätterbygden.

Kokontrollen gratulerar!

11-tonstårta hos familjen Wågbrandt på Wågnäs gård.

Stolta uppfödare av tjuren 3-5076 Vitt är Lena & Lennart Karlsson, Ålatorp, Lenhovda.

Marcus & Sara Gustafsson över 11000 kg ECM. Med på bilden är även djurskötare Caroline och Marcus och Saras tre barn.

Extra mycket glädje

på Mjölkföretagardagarna 2017

Årets Mjölkföretagardagar i Umeå, Västerås, Varberg, Jönköping och Kalmar innehöll mycket glädje och energi! Det gavs också flera konkreta exempel på vad du som mjölkföretagare kan ta tag i hemma på gården för att öka produktiviteten.

Både kunder, LRF Konsults och Växas rådgivare delade med sig av hur man kan förbättra lönsamheten. Detta genom att öka avkastningen och minska kostnaderna, vilket gör att man då kan ta ut en rimlig lön OCH ha vinst i företaget. Kalle Sand, lantbrukare från Nässjö, delade sina erfarenheter kring växtodling och han menade att man för att bli en framgångsrik mjölkproducent även behöver vara skicklig på vall- och växtodling.

Arbetsglädje och hur hantera stress var andra områden som togs upp i programmet.

1100 besökare och över 60 utställare på 2017 års Mjölkföretagardagar.

Årets mjölkbonde 2017:

"Mjölkproduktionen är motorn"

Vid Mjölkföretagardagen i Varberg tillkännagavs nyheten och priset delades ut vid Guldmedaljutdelningen i mars. Hela familjen Gunnarsson är engagerade i företaget.

–Det är ett gemensamt arbete som gjort detta möjligt. Utan familjens gemensamma intresse och bra personal hade vi inte varit där vi är idag, sa Lars-Inge Gunnarsson, som tog emot utmärkelsen tillsammans med sambon Monika Andersson och barnen Karl-Johan, Erik, Anna och Elin.

På Skottorp bedrivs mjölk- och köttproduktion samt växtodling där spannmål, potatis och sockerbetar är en viktig del.

Lars-Inge Gunnarsson med familj från Skottorps säteri, Halland, utsågs 2017 till Årets Mjölkbonde 2017.

Mjölkproduktionen är motorn i företaget och har utvecklats under alla år. Företaget består av de två gårdarna Skottorp och Ränneslöv. 2007 byggdes ett lösdriktstall på Skottorp och även Ränneslöv har utvecklats med flera utbyggnader vilket gör att man idag totalt har 700 kor. Korna producerar i genomsnitt 11 900 kilo ECM per år.

– Att vara mjölkbonde är roligt och utmanande. För att lyckas behövs en stark drivkraft och en vilja att utveckla sitt företag. Ett av våra viktigaste mål är att skapa ett företag som har en stark livskraft och ger möjligheter att hela familjen ska kunna vara delaktiga, var Lars-Inges slutkommentar.

Innehåll

Goda relationer ger bra resultat	4
Växa Sveriges styrelse	6
Förvaltningsberättelse	7
Flerårsöversikt	9
Resultaträkning	10

Balansräkning	11
Kassaflödesanalyser	14
Tilläggsupplysningar	15
Revisionsberättelse	22
Lagstadgad hållbarhetsrapport enligt ÅRL ..	24-34

Goda relationer ger b

Marita Wolf, ordförande

Redan när Växa Sverige bildades år 2010, var syftet med verksamheten tydligt: Växa Sveriges vision är att stärka konkurrenskraften i våra medlemmars och kunders företag, det vill säga stärka konkurrenskraften i svensk mjölk- och köttproduktion. Visionen utarbetade vi i en strategi med tydliga målsättningar fram till 2020. När konkurrenskraftsutredningen kom 2015 och sedan Livsmedelsstrategin 2017, kunde vi bidra med aktiv medverkan och med inspel utifrån vår kunskapsförsörjning och rådgivning.

På samma sätt som i andra näringsgrenar där lönsamhet, produktionsökningar, avkastning och verkningsgrad mäts, följer vi i Växa lantbrukaren. Vi bidrar till att det i lantbruksföretaget finns målsättningar och nyckeltal med sikte på lönsamhetsförbättringar och avkastning, så gårdens och besättningens fulla potential nyttjas för att ge maximal avkastning alla dagar om året.

Våra medlemmar vet att vi jobbar för dem

Vi är stolta att vara ett kooperativt företag. Styrkan i att medlemmens röst blir hörd stärker företagets varumärke och medlemmarna vet att vi jobbar för dem. Inom Kooperationen utbyter vi erfarenheter inom "Svensk Kooperation". Växa har stor nytta av att lära av andra kooperativa företag och vi kan bidra till att det blir mer samarbete och utveckling av den kooperativa idén. Vi har i Växa ledorden "den kooperativa vi-känslan". Vi har hela tiden jobbat för att inte missa det lokala när vi blev ett större företag med risken att uppfattas som enbart centrala. Lokalt och centralt kan gå hand i hand. Därför har arbetet med att utveckla de förtroendevaldas roll och inflytande stått som nummer ett. Under 2017 har arbetet varit ännu mera fokuserat, och till exempel är utbildningsdag för nya förtroendevalda numera etablerat.

Ett modernt kooperativ

Den digitala röstningen som vi i lantbrukskooperationen är först med använder vi i skrivande stund för tredje gången! Vi ser att vi just fått ett bättre resultat än någonsin för antal nomineringar. Digitaliseringen av nomineringar och val av fullmäktige har gett som resultat att betydligt flera kvinnor och yngre nu är förtroendevalda. För Växa har det inneburit ett starkare varumärke och mera liv i organisationen. Andra kooperativa företag följer oss med intresse.

Höstens fullmäktigekonferens gav en god grund att förflytta företaget Växa ytterligare inför nästa steg i arbetet med den kooperativa vi-känslan. Med rubriker som "medlemsnyttan", "äganget" samt "fullmäktiges roll och dialog", skapade ett livligt Fullmäktige ny energi in i organisationen. Gammalt mötte nytt, kvinnor, män, alla röster hördes från norr till söder. Materialet som vi jobbade fram blir basen för fortsatt stärkande av förtroendemannarollen.

Relationerna med medlemmarna ger resultat

På förra årets stämma märktes att relationerna i fullmäktige stärkts över tid, vi-känslan. Det var många inlägg och en livlig diskussion. Något som inte förekommit tidigare om åren är att det uttrycktes beröm till styrelse och vd för arbetsinsats och det ekonomiska resultatet.

För tredje året gör vi i Växa ett gott resultat och når i stort det övergripande ekonomiska målet. Det stärker oss ytterligare i vårt arbete, att med en stark förtroendemannakår bli det slagkraftiga nationella kunskapsföretaget.

”En stark förtroendemannakår ger våra kunder konkurrenskraft!”

ra resultat

Dorit Greve, VD

För mjölk- och köttproducenter i Sverige har 2017 varit ett positivt år.

- Vi har haft de bästa priserna på både mjölk och kött jämfört med tidigare år.
- Sverige har beslutat om en aktiv Livsmedelsstrategi.
- Konsumenternas intresse för närproducerad mat har ökat.

Vi märker i vår vardag att det finns alltmer optimism och energi hos våra kunder, att de vill jobba på med sitt företag, och att de återigen känner sig stolta i sitt yrke. De tre ovan nämnda trenderna tror vi medverkar till att det återigen känns roligt att producera mat.

Vi firar interna resultat

Under 2017 har vi inom Växa jobbat med två övergripande hållningar i allt vi gör: Att vara alltmer positiva och att fira det som går bra. Ytterst är vårt mål att ha "lyckliga kunder och lycklig personal" och därmed lyckas uppfylla våra ledstjärnor "Mjölk-/Nötköttproducenters första val" och "Attraktiv och utvecklande arbetsplats".

Arbetsglädje utgör en stor del av att känna sig lycklig – studier påvisar att mer än 50 procent av alla anställda känner sig "sådär" med sitt jobb, och att livet till och med förkortas flera år om du inte trivs i ditt jobb. Studier visar att det som gör oss lyckliga är två saker relationer och resultat. Har vi bra relationer mår vi bra och skapar också bra resultat.

Varje dag har vi i Växa massor av kundkontakter med insats direkt på gård – vi är med om att lyfta produktionsresultat och lönsamhet både generellt och individuellt i mjölk- och köttproduktionen samt skapa intresse för livsmedelproduktionen i Sverige. Vi känner att vi i Växa har mycket bra relationer med våra kunder och medlemmar. Varje dag kan vi se resultat av våra gemensamma insatser

och i ett allt större samhällsfokus av landets livsmedelsproduktion. Och vi är stolta över det.

Kundens resultat firar vi tillsammans

Under året som gått bestämde vi oss för att öva på att berömma varandra – både våra kollegor och våra kunder. Vi har övat på att

lära oss en mer positiv och konstruktiv dialog om svårigheter och kritiska frågor, och att det alltid finns någonting riktigt bra att utgå från – om vi väljer att vilja se det. Tyvärr glömmar vi ofta bort det som gått bra och lyckats – i ständig jakt efter något nytt. Därmed mister vi chansen att njuta av de goda resultaten och "bli lyckliga". Internt i Växa har vi nu firat framgångar på driftsplatserna i olika sammanhang – och externt har vi fokuserat på firande av 11 000 kilo ECM, som är en målsättning för mjölkproduktionen i Växas strategi 2020. Många tårtor har delats ut och har välförtjänat ätits under året. I Växa har vi fortsatt ambitionen att höja produktionen i Sverige.

Vi har åstadkommit en förändring som syns och märks och vårt ekonomiska resultat fortsätter sin positiva trend som en följd av den tillit som medlemmar och kunder visar oss. Nyligen sa en person till mig – nu får vi inte bli för självgoda – men det är ingen risk för det. Det kommer även i framtiden att finns höga förväntningarna på oss och därmed kommer vi fortsatt att utveckla Växa.

”Häri ryms möjligheten för framtida stärkning av svensk mjölk- och köttproduktion – det känns bra!”

Växa Sveriges styrelse

Från vänster: Gustav Kämpe, Anders Ramström, Jan-Erik Söderholm, Ulf Rundström, Eva Olsson, Lars-Inge Gunnarsson, Per-Johan Svensson, Marita Wolf, Magnus Carlman och Torbjörn Lundborg.

Marita Wolf Ordförande

Hägerstad Löneboställe, 590 46 RIMFORSA
Tel: 0494-231 46
Mob: 076-130 27 20
E-post: marita.wolf@vxa.se

Lars-Inge Gunnarsson Vice ordförande

Värestorp 70, 312 95 LAHOLM
Tel: 0430-225 76
Mob: 070-970 98 28
E-post: lars-inge.gunnarsson@vxa.se

Jan-Erik Söderholm

Djupsjö 257, 914 91 NORDMALING
Tel: 0930-430 41
Mob: 070-648 67 97
E-post: jan-erik.soderholm@vxa.se

Eva Olsson

Bergs Säteri, 464 93 MELLERUD
Tel: 0530-108 19
Mob: 070-631 63 51
E-post: eva.olsson@vxa.se

Gustav Kämpe

Skogaryd Torpet, 546 91 KARLSBORG
Mob: 070-329 74 00
E-post: gustav.kampe@vxa.se

Anders Ramström

Gunnerud 59, 686 96 ÖSTRA ÄMTERVK
Mob: 070-661 08 15
E-post: anders.ramstrom@vxa.se

Magnus Carlman

Säljeryd 3453, 360 44 INGELSTAD
Mob: 070-352 06 22
E-post: magnus.carlman@vxa.se

Per-Johan Svensson

Södra Fågelhem 125, 590 80 SÖDRA VI
Tel: 0492-152 87
Mob: 070-551 52 87
E-post: per-johan.svensson@vxa.se

Dorit Greve VD

Tel: 010-471 09 11
Mob: 070-534 02 24
E-post: dorit.greve@vxa.se

Ulf Rundström Personalrepresentant ord.

Tel: 010-471 06 57
Mob: 070-611 11 46
E-post: ulf.rundstrom@vxa.se

Torbjörn Lundborg Personalrepresentant ord.

Tel: 010-471 04 14
Mob: 076-109 08 19
E-post: torbjorn.lundborg@vxa.se

Bertil Månsson Personalrepresentant suppl.

E-post: bertil.mansson@vxa.se

Karin Slettebo Personalrepresentant suppl.

E-post: karin.h.slettebo@kommunal.se

Förvaltningsberättelse 2017

Med säte i Jönköpings län, Jönköpings kommun. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Allmänt om verksamheten

Växa Sverige säljer servicetjänster och produkter till Sveriges lantbruksföretag främst inom mjölk- och köttproduktion. Avelstjänster och dosförsäljning, rådgivning inom produktion, djurhälsa och företagande, Kokontroll samt avbytarverksamhet utgör det huvudsakliga utbudet. Geografiskt och sett till antal kor i Kokontrollen täcks mer än 80 % av underlaget i Sverige med en gårdsanslutning på 73 % och hela 83 % för robotgårdar. Växa Sverige är officiell huvudman som avelsorganisation samt stambok- och registerförande förening. Växa Sverige har hälsokontroll för mjölkkor i BVD-programmet, Smittsäkrad besättning och frivilliga Salmonellaprogrammet.

Medlemsorganisationen

Antal medlemmar uppgick vid årets slut till 6 659 st. vilket är en tillbakagång på 5,3 %. Detta bör jämföras med tillbakagången i antalet mjölkgårdar i Sverige som minskat med 6,6 %. Föreningen hade vid räkenskapsårets utgång en skuld för uppsagda insatser till 370 medlemmar med 1 964 tkr vilket kommer att utbetalas under 2018. Under mars månad gick 33 kretsmöten av stapeln med 922 mötesdeltagare. Aktiviteter för Växa Sveriges medlemmar utvecklas fortlöpande och genomförs av de lokala kretsråden och lockar många deltagare. Områdesansvariga är tillsatta vars uppgift bland annat är att stötta det lokala kretsrådsarbetet.

Styrelse

Styrelsen utgjordes efter valen på årsstämman 2017 av 8 förtroendevalda och två personalrepresentanter. Styrelsen har haft 13 protokollförda möten under 2017. Årsstämman 2017 förlades till Stockholm. Sedvanliga stämförhandlingar genomfördes och fyra stycken inkomna motioner behandlades. Stadgeändring beslutades utifrån anpassning till gällande lag för ekonomiska föreningar samt att intressemedlemmars koppling till fullmäktigplatser togs bort. Styrelsen har genomfört en egen utvärdering vilket resulterade i att bland annat den certifierade styrelseutbildningen "Rätt Fokus i styrelsearbetet SME" genomfördes.

Växa Sverige är representerade i VikingGenetics, Norfor och NAVs styrelse och har medlemskap i LRF Mjölk.

Verksamheten 2017

Trenden av minskat antal mjölkgårdar har fortfarande stor påverkan på Växa Sveriges verksamhet. Invägningen av mjölk har minskat med 1,3 % och antalet mjölkkor med 2,6 % jämfört med föregående år. I positiv riktning visar antalet dikor en ökning med 7,2 % vilket förstärker målet att öka insatsen till köttsegmentet.

Växa Sverige har höjt sin omsättning för i stort sett alla avdelningar både avseende timförsäljning och nya produkter som konsekvens av ett tydligt externt fokus. Årets insats på mässorna Brunnby, Borgeby, Lycksele, SRB och

Holsteins stämmor samt Mjölkföretagardagarna resulterade i en stor mängd beställningar samt förstärkning av Växa Sveriges varumärke. Skype används nu allt mer för rådgivning och specialerbjudande med tillgång till specialistkunskap samt för kurser. En ingång är att också nyttja de specialistteam med hög kompetensnivå som har satts ihop för de kunder som har behov och önskemål.

Utmaningar finns fortsatt i form av konkurrensutsättning, särskilt för dosförsäljningen även om marknadsandelen under året har stabiliserats i nivån 80-82 % till följd av insatser i försäljningskompetens samt kampanjer riktade till både mjölk- och köttproducenter. Extra insatser har också lagts på genomiska tester som medel att spetsa avelsvärdesnivån i besättningar där antalet har lyfts till 12 000 tester.

Inom produktionsrådgivningen har verktyget Styra med Nyckeltal, baserat på data i Kokontroll och djurdatas, använts mer proaktivt. Hela 2 000 Nyckeltalsbesök har gjorts sedan oktober 2016 med utgångspunkt för mål och handlingsplan på gårdarna. Avbytar-service fortsätter växa med sina specialtjänster och de har i år uppnått en ny positiv trend för vanliga avbyttjänster. Avbytar-service har breddat sin verksamhet till Östersund- och Eksjöområdet under 2017. Fält har breddat sina tjänster med försäljning av managementverktyget Heatime och försäljning av förbrukningsvaror genom Växshop. Båda delarna görs i ett samarbete med Viking Danmark.

Rörelseresultat är 2 204 tkr och årsresultatet 3 531 tkr att jämföra med årsbudget på 3 751 tkr. I jämförelse med föregående år har omsättningen ökat med drygt 13 mkr.

Ledning

Under 2017 har vi fortsatt vår positiva kampanj med att berömma och fira det som är bra och arbeta för bra relationer, både internt och externt. VD prioriterar besöksronder till driftsplatser för att ha den direkta kontakten och känslan av verksamhetens styrkor och utmaningar. I "VD veckan" som läggs upp på intranätet för all personal beskrivs intryck, åsikter och utdrag av vad som rör sig runt verksamheten och i VD's vardag. Kunderna träffas genom deltagande på flera kretsmöten, möten med förtroendevalda och som talare vid Mjölkföretagardagarna.

Områdesansvariga har tillsatts på driftsplatsen med syfte att lokalt koordinera och lyfta områdena medlem, verksamhet och personaltrivsel. De områdesansvariga deltog vid kretsmöten och rapporterade om lokala aktiviteter. Vice vd tjänsten har under året ersatts med IT-enhetschef och utvecklingschef i syfte att bemöta de ständigt större krav på IoT (Internet of Things) och kunskapsförsörjning och därmed stärka Växa Sverige inför framtiden.

Personal

Under året har det varit fokus på relationer och resultat. Vi har valt att fokusera på Växa Sveriges mål med ökad produktion på gård och det har delats ut tårtor till kunder

som uppnått 11 000 kilo ECM i sin produktion. Under personaldagarna medverkade kunder som lyfte dialogen om framtidens förväntningar på Växa Sverige och för att ge inspiration. Här startades även kommande års trivselinsats upp med en introduktion till Fyra-rummaren (trivselsanalysverktyg) som körs på alla driftsplatser i början på 2018. En del omflyttningar har gjorts i Piteå, Östersund, Örebro, Ingelstad och Eskilstuna med syftet att ge personalen tillgång till moderna tidsenliga lokaler och ett större kompetenscenter. I samband med den förändringen har driftsplatserna i Luleå, Växjö, Johannishus och Matfors lagts ner. Kompetensförsörjningen till de gröna näringarna har minskat och därmed blir attraktiva driftsplatser och ett bra ledarskap allt viktigare i framtiden. Efterfrågan på Avbytar-service-tjänster har ökat i en sådan grad att nya initiativ har behövt tas, såsom samarbete med kommuner om nyanlända, headhunting av personal och samarbete med egenföretagare.

Antalet anställda var vid årets utgång 490 personer inklusive deltids- och timanställda. Omräknat till heltids-tjänster motsvarar det 330 heltidstjänster, vilket ska jämföras med 332 heltidstjänster 2016.

Utveckling och IT

Växa Sverige lanserade första kvartalet tillbehörsshopen Växshop och nya Mobila Djurtavlan. Växshop nådde en omsättning på 2,3 mkr och Mobila Djurtavlan har nu 719 användare.

Ett nytt verktyg för juverhälsoarbetet i form av Juverhälsa på nätet har tagits fram och nu fokuseras på pilotprojektet framtida Salmonellahantering, vilket kommer att bygga mer på rådgivning och frivillighet och mindre på restriktioner. Anslutningen till Smittsäkrad besättning ökar fortsatt och har 3 011 djurhållare varav 1 996 med mjölkproduktion. Under året har ca 500 000 registreringar från klövvårdare gjorts vilket ger ett bra underlag för rådgivning om klövhälsostörningar och klövpeng till lantbrukaren.

Inom Avel kunskap har det gjorts en stor arbetsinsats med implementering av genomiska tester som nytt verktyg. Dessa tester gör det möjligt att hitta de bästa avelsdjuren tidigt och därmed lyfta besättningens generella avelsvärde. En uppdatering av Nordic Total Merit (NTM) som lanseras under 2018 har förberetts under 2017.

Under året har det arbetats vidare med digitalisering och särskilt intensivt med att utveckla ett IT-samarbete med MTech i Finland om en framtida modern digital plattform. En POC (proof of concept) har genomförts och Partnership Agreement som reglerar det framtida IT-samarbetet signeras i februari 2018. Samarbetet kommer innebära att Sverige och Finland kan utveckla nya verktyg tillsammans och välja att samäga de verktyg som redan är framtagna. Här finns ett stort framtidsperspektiv i att dela på framtida IT-kostnader i och med att IoT förväntas explodera under de närmsta åren. Plattformen har redan runt 7 000 användare i Finland.

Samarbeten

Under året har Växa Sverige utökat sitt samarbete med Viking Danmark och det ger inspiration och vidareutbildning för personal inom avel och fält. Samarbetet gäller

även Heatime/Sensetime och Växshop. Som ett led i avelsarbetet har Växa Sverige sedan årsskiftet rättigheten att använda managementverktyget Simherd.

Växa Sverige är delägare i NorFor. NorFor utvecklar fodervärdering i syfte att på gårdsnivå finna den bästa foderstaten ur ekonomiskt och biologiskt perspektiv. Under 2017 har NorFor-systemet tagits i användning av Gård och Djurhälsan, med vilka det också bedrivs ett veterinärt utvecklingssamarbete.

Växa Sverige har fortsatt sitt samarbete med LRF Konsult genom att lyfta ett gemensamt produktionsekonomiskt perspektiv till kunden. Det fortsatta samarbetsavtalet med Husdjursföreningarna Skånesemin och Rådgivarna i Sjuhärad omfattar också ett leveransavtal gällande verktyg, system samt it- och kunskapssupport.

Lagstadgad hållbarhetsrapport i enlighet med årsredovisningslagen

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Växa ekonomisk förening valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten återfinns på sidorna 24-34 i detta tryckta dokument.

Framtid

Växa Sverige har framtidstro och därmed är det fortsatt fokus på att vara en intressant leverantör till mjölk- och köttföretagare. Våra tjänster och vår rådgivning bygger på analys av pålitlig data vilket också gäller för smittskydd och Sveriges höga djurhälsostatus. Dialog har inletts med Jordbruksverket om en säker och gemensam databas för att säkerställa data till framtidens lantbrukare och till den nationella statistiken.

Konkurrensen och förväntningarna höjs i alla sammanhang vilket kräver stor uppmärksamhet. Under året har kundsegmentering gjorts för att anpassa och inrikta leveranser utifrån olika kunders behov och förväntningar. För att Växa Sveriges mest lojala kunder ska känna sig uppskattade kommer det att erbjudas olika förmåner och VIP events. Att kombinera kooperativets fördelar med affärsinriktade tjänster är en balansgång varje dag. Drivkraften i den gemensamma utvecklingen framåt kräver långsiktiga investeringar av alla parter.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Den största risken i verksamheten är:

Den fortsatt negativa trenden i mjölkinvägning och minskning av antal gårdar som leder till ett minskat kundunderlag.

Ingen långsiktig lösning finns på plats (i skrivande stund) kring branschfinansiering av husdjursnära utvecklingsfrågor och kunskapssupport, som är en stor del av avdelning "Kunskap & Utvecklings" uppgifter.

Kompetensförsörjningen i branschen är pressad samtidigt som det finns behov av generationsskifte under de närmaste åren.

Det finns viss risk för disruption av dataägarskap och datasamordning med stor influens på nationell husdjursstatistik och Kokontroll, då tillfället gör att många kommersiella aktörer jobbar med större finansieringsmöjligheter.

2016	391,4 Mkr
2015	408,1 Mkr
2014	421,5 Mkr
2013	441,6 Mkr

Rörelsens intäkter | 2017

404,7 Mkr

Flerårsöversikt

	2017	2016	2015	2014	2013
Rörelsens intäkter	404 784 519	391 484 138	408 126 640	421 482 451	441 570 967
Rörelseresultat	2 204 163	2 527 970	4 845 691	-8 041 617	-8 598 511
Resultat efter finansnetto	3 531 240	3 174 961	5 671 998	-5 474 029	19 830 564
Balansomslutning	309 140 312	291 275 250	298 499 518	296 672 952	316 456 568
Medlemsinsatser	50 185 911	50 465 507	51 776 480	51 018 621	47 923 601
Likviditet 1)	184,2%	231,5%	217,0%	203,2%	187,7%
Soliditet 2)	70,3%	73,5%	71,1%	69,3%	65,7%
Antal medlemmar	6 659	7 032	7 564	7 907	8 291
Antal anställda 3)	330	332	352	381	388
Nötsemin, antal djur	263 806	271 755	284 567	296 486	301 748
Kokontroll, antal kor 4)	207 379	213 549	231 032	237 415	239 297
Dosförsäljning, antal doser	397 086	423 924	452 762	487 211	520 944

1) Omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

2) Eget kapital i procent av balansomslutningen.

3) Medelantalet anställda är beräknat efter 1985 tim/anställd. Uppgiften är omräknad för samtliga år med justering av antal arbetade timmar.

4) Källa: Växa Sverige veckostatistik för kokontroll v.52

Resultatdisposition

Förslag till disposition av föreningens vinst

Till föreningsstämmans förfogande står

balanserad vinst	148 296 051
årets vinst	3 531 240
	151 827 291

Styrelsen föreslår att

i ny räkning överföres	151 827 291
	151 827 291

2,2 Mkr

2016	2,5 Mkr
2015	4,8 Mkr
2014	-8,0 Mkr
2013	-8,6 Mkr

Resultaträkning

		2017-01-01 2017-12-31	2016-01-01 2016-12-31
	Not		
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning	1	403 268 098	388 898 510
Övriga rörelseintäkter	2	1 516 421	2 585 628
		404 784 519	391 484 138
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-91 627 576	-87 163 263
Övriga externa kostnader	3, 4	-89 673 867	-84 181 920
Personalkostnader	5	-218 969 558	-215 848 144
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-2 309 355	-1 762 841
		-402 580 356	-388 956 168
Rörelseresultat		2 204 163	2 527 970
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	501 650	-100 000
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	908 909	838 621
Räntekostnader och liknande resultatposter		-83 482	-91 630
		1 327 077	646 991
Resultat efter finansiella poster		3 531 240	3 174 961
Resultat före skatt		3 531 240	3 174 961
Skatt på årets resultat	8	0	0
Årets resultat		3 531 240	3 174 961

2016	231,5%
2015	217,0%
2014	203,2%
2013	187,7%

Likviditet | 2017

184,2%

Balansräkning

	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Varumärken	9	0	0
		0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	10	291 644	385 608
Inventarier	11	6 096 917	5 608 404
		6 388 561	5 994 012
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	12	106 493 411	106 493 411
Andra långfristiga värdepappersinnehav	13	27 076 873	10 000
		133 570 284	106 503 411
Summa anläggningstillgångar		139 958 845	112 497 423
Omsättningstillgångar			
Varulager m.m.			
Råvaror och förnödenheter	14	2 230 395	2 303 773
		2 230 395	2 303 773
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		91 938 852	91 559 042
Aktuell skattefordran		12 871	0
Övriga fordringar		688 041	738 130
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	11 662 893	8 353 277
		104 302 657	100 650 449
Kassa och bank			
Kassa och bank		62 648 415	75 823 605
Summa kassa och bank		62 648 415	75 823 605
Summa omsättningstillgångar		169 181 467	178 777 827
SUMMA TILLGÅNGAR		309 140 312	291 275 250

70,3%

2016	73,5%
2015	71,1%
2014	69,3%
2013	65,7%

Balansräkning

EGET KAPITAL OCH SKULDER	2017-12-31	2016-12-31
Not		
Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Insatskapital	50 185 911	50 465 507
Reservfond	15 299 310	15 299 310
	65 485 221	65 764 817
Fritt eget kapital		
Balanserat resultat	148 296 051	145 121 090
Årets resultat	3 531 240	3 174 961
	151 827 291	148 296 051
Summa eget kapital	217 312 512	214 060 868
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	36 718 057	23 384 436
Aktuell skatteskuld	0	101 545
Övriga skulder	14 716 168	14 441 507
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	40 393 575	39 286 894
Summa kortfristiga skulder	91 827 800	77 214 382
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	309 140 312	291 275 250

2016	423 924
2015	452 762
2014	487 211
2013	520 944

Sålda doser | 2017

397 086

Förändringar i eget kapital

	Medlems- insatser	Insats- emission	Reserv- fond	Fritt eget kapital	Summa
Belopp vid årets ingång	50 006 127	459 380	15 299 310	148 296 051	214 060 868
Inbetalda insatser	1 880 697				1 880 697
Utbetalda insatser	-2 135 233	-25 060			-2 160 293
Resultatdisposition enligt beslut av föreningsstämma:					
Årets vinst				3 531 240	3 531 240
Belopp vid årets utgång	49 751 591	434 320	15 299 310	151 827 291	217 312 512

50,1 Mkr

2016	50,4 Mkr
2015	51,7 Mkr
2014	51,0 Mkr
2013	47,9 Mkr

Kassaflödesanalys

		2017-12-31	2016-12-31
	Not		
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		2 204 163	2 527 970
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	17	2 332 590	62 975
Erhållen ränta m.m.		908 909	838 621
Erlagd ränta		-83 482	-91 630
Utdelning och ränta på värdepapper		643 346	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		6 005 526	3 337 936
Kassaflöde från förändringar av rörelsekapital			
Minskning(+)/ökning(-) av varulager		73 378	-280 594
Minskning(+)/ökning(-) av rörelsefordringar		-3 652 208	3 338 728
Minskning(-)/ökning(+) av kortfristiga skulder		14 613 419	-9 098 256
Kassaflöde från den löpande verksamheten		17 040 115	-2 702 186
Investeringsverksamheten			
Förvärv av inventarier	11	-2 800 840	-4 003 828
Försäljning av mark, byggnader och inventarier		73 700	2 509 701
Inköp av långfristiga värdepapper	13	-27 208 569	16 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-29 935 709	-1 478 127
Finansieringsverksamheten			
Utbetalda insatser		-2 160 293	-3 208 304
Inbetalda insatser		1 880 697	1 907 331
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-279 596	-1 300 973
Förändring av likvida medel		-13 175 190	-5 481 286
Likvida medel vid årets början		75 823 605	81 304 891
Likvida medel vid årets slut		62 648 415	75 823 605

2016	213 549
2015	231 032
2014	237 415
2013	239 297

Tilläggsupplysningar

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har för fjärde året upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och BFNAR 2012:1 (K3).

VÄRDERINGSPRINCIPER

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Företaget redovisar därför inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om ersättningen erhålls i likvida medel direkt vid leverans. Avdrag görs för lämnade rabatter. Om det uppstår osäkerhet vad avser möjligheten att erhålla betalning för belopp som redan redovisats som intäkt, redovisas det belopp som inte längre är sannolikt som en kostnad istället för som en justering av det intäktsbelopp som ursprungligen redovisats.

Försäljning av varor redovisas när företaget till köparen har överfört de väsentliga risker och förmåner som är förknippade med ägandet, normalt när kunden har varorna i sin besittning. För abonnemangs och serviceintäkter fördelas intäkten jämnt över perioden.

Intäkter från konsulttjänster intäktsredovisas när tjänsterna tillhandahålls.

Hyresintäkter från uthyrning av företagets lokaler redovisas linjärt över hyresperioden.

Intresseföretag

Innehav i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning. Verkligt värde bedöms för andelar i intresseföretag till högst substansvärdet som även påverkas av kursförändringar i EUR. Värde-

förändringen redovisas i resultaträkningen under posten Resultat från intresseföretag.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod förutom mark som inte skrivs av. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Materiella anläggningstillgångar tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring. När materiella anläggningstillgångar avyttras bestäms ett realisationsresultat som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna Övriga rörelseintäkter eller Övriga rörelsekostnader. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Byggnader	20-25
Markanläggningar	20
Inventarier	3-10

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Varumärke	5

Finansiella instrument

Finansiella placeringar som är avsedda att stadigvarande innehas i verksamheten klassificeras som anläggningstillgångar. De redovisas till anskaffningsvärde efter eventuella nedskrivningar till verkligt värde. För övriga värdepapper bestäms verkligt värde till marknadsvärdet om sådant finns. Värdeförändringen redovisas i resultaträkningen under posten Resultat från övriga värdepapper och fordringar.

Andelar i börsnoterade företag redovisas till anskaffningsvärde och räntebärande placeringar till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde utgörs av det finansiella instrumentets förväntade kassaflöden

10 175 kg ECM

2016	10 122 kg ECM
2015	9 903 kg ECM
2014	9 721 kg ECM
2013	9 535 kg ECM

Tilläggsupplysningar

diskonterade med den effektivränta som beräknades vid anskaffningstillfället.

Leasing

Samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften kostnadsförs i resultaträkningen linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet, beräknat enligt först-in-först-ut, och nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärdet har beräknats till försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad, varmed hänsyn har tagits till inkurans.

Inkomstskatt

Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Aktuell skatt värderas till det sannolika beloppet enligt de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen.

Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser. Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader. En temporär skillnad finns när det redovisade värdet på en tillgång eller skuld skiljer sig från det skattemässiga värdet.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

Ersättningar till anställda

Pensioner

Föreningen har avgiftsbestämd pensionsplan vilket innebär att föreningen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Föreningen har därefter inga rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter relaterat till den anställdes intjänade pensioner. Avgifter för avgiftsbestämda pensionsplaner kostnadsförs löpande.

Ersättning vid uppsägning

Avsättning görs för den delen av uppsägningslönen som den anställda får utan arbetsplikt med tillägg för sociala avgifter vilket representerar den bästa uppskattningen av den ersättning som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen.

Föreningen tillämpar inga bonusavtal.

Offentliga bidrag

Offentligt bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller kommer att få, dessa ingår i nettoomsättningen.

Offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation, så kallade ovillkorade bidrag, intäktsförs när villkoren för att få bidraget uppfyllts, det vill säga oftast i samband med att bidrag erhålls. Offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation, så kallade villkorade bidrag, skuldförs när bidraget erhålls och intäktsförs därefter när prestationen utförs.

Uppskattningar och bedömningar

Följande uppskattningar och bedömningar har betydande effekt på redovisade belopp på balansdagen.

Kundfordringar värderas till det kassaflöde som förväntas inflyta till föreningen. Därmed görs en detaljerad och objektiv genomgång av alla utestående belopp på balansdagen.

Värdet på andelar i intresseföretaget Viking Genetics är en bedömning baserad på ägd andel av substansvärde, EUR-kurs och framtidsutsikter. Den bedömning som görs av framtiden har betydande effekt på de redovisade beloppen i årsredovisningen.

Uppskjuten skattefordran avseende skattemässiga underskottsavdrag redovisas om bedömning görs att de kommer att kunna utnyttjas mot skattemässiga överskott under de kommande tre åren. I bedömningen ingår prognos över framtida resultatutveckling. Per 31 december 2017 har bedömning gjorts att förutsättningarna inte är uppfyllda för att redovisa uppskjuten skattefordran.

2016	332
2015	352
2014	381
2013	388

330

Tilläggsupplysningar

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 1 Nettoomsättning

	2017	2016
Rörelsens omsättning uppdelad på avdelning		
Rådgivning och Företagande	52 107 998	48 358 410
Djurhälsa	19 555 949	18 917 022
Kokontrollen	57 337 685	57 727 053
Avel	86 588 537	87 220 218
Fält	92 697 666	89 578 317
Avbytarservice	32 129 944	28 118 663
Medlem, IT, Kommunika- tion, Djurhälsa utveckling, Gemensamt	62 850 319	58 978 827
	403 268 098	388 898 510

Offentliga bidrag uppgår till 14 222 418 kr (14 931 515 kr) huvudsakligen från Statens Jordbruksverk.

Not 2 Övriga rörelseintäkter

	2017	2016
Övriga rörelseintäkter uppdelade på intäktslag		
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	43 055	1 699 866
Övriga rörelseintäkter	1 473 366	885 762
	1 516 421	2 585 628

Not 3 Hyresavtal

	2017	2016
Under året har föreningens hyror uppgått till	8 980 091	9 319 991
Framtida hyror för icke uppsägningsbara hyresavtal, förfaller till betalning		
Inom 1 år	7 518 764	7 909 137
Mellan 2 till 5 år	9 596 800	9 387 901
	17 115 564	17 297 038

Not 4 Leasingavtal - Operationell leasing

	2017	2016
Under året har föreningens leasingavgifter uppgått till	5 276 523	5 103 036
Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning:		
Inom 1 år	4 104 585	5 127 312
Mellan 2 till 5 år	2 584 836	4 524 065
	6 689 421	9 651 377

Samtliga leasingavtal som hänför sig till bilar har en löptid på tre år från leasingperiodens början.

Not 5 Löner och andra ersättningar

	2017	2016
Medelantal anställda		
Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda timmar relaterade till en normal arbetstid. Uppgift för föregående år är omräknad och antalet arbetade timmar är justerat.		
Medelantal anställda har varit	330	332
varav kvinnor	223	222
varav män	107	110

Löner, ersättningar m.m.

Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:

Styrelsen och VD:		
Löner och ersättningar	3 417 116	3 975 358
Pensionskostnader	546 609	735 728
	3 963 725	4 711 086
Övriga anställda:		
Löner och ersättningar	142 729 393	142 944 896
Pensionskostnader	13 341 317	13 071 416
	156 070 710	156 016 312
Sociala kostnader	49 192 804	48 681 833
Summa styrelse och övriga	209 227 239	209 409 231

6 659

2016	7 032
2015	7 564
2014	7 907
2013	8 291

Tilläggsupplysningar

	2017	2016
Könsfördelning i styrelse och företagsledning		
Antal styrelseledamöter	10	11
varav kvinnor	2	4
Antal i företagsledning	10	10
varav kvinnor	8	7

Verkställande direktör

Verkställande direktör har en uppsägningstid om tre (3) månader gentemot Föreningen. Sägs anställningen upp skall föreningen iakttä en uppsägningstid om tolv (12) månader. Ersättningen per månad till den anställde under uppsägningstiden skall vara 1/12 del av den totalt avtalade ersättningen. Anställningsavtalet innehåller en konkurrensklausul.

Not 6 Resultat från övriga värdepapper och fordringar

	2017	2016
Utdelning	170 571	0
Räntor	318 652	0
Resultatandel kommanditibolag	0	-100 000
Realisationsresultat försäljning värdepapper	12 427	0
	501 650	-100 000

Not 7 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2017	2016
Räntor	908 909	838 621
	908 909	838 621

Not 8 Skatt på årets resultat

	2017	2016
Avstämning av effektiv skatt		
Resultat före skatt	3 531 240	3 174 961
Skattekostnad 22,00% (22,00%)	-776 873	-698 491

	2017	2016
Skatteeffekt av:		
Ej avdragsgilla kostnader	-416 380	-264 965
Underskottsavdrag som nyttjas i år	1 193 253	963 456
Summa	0	0

Uppskjuten skattefordran uppgående till 2 090 274 kr (3 251 715 kr) hänförligt till underskottsavdrag redovisas ej.

Not 9 Varumärken

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	100 000	100 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	100 000	100 000
Ingående avskrivningar	-100 000	-83 333
Årets avskrivningar	0	-16 667
Utgående ackumulerade avskrivningar	-100 000	-100 000
Utgående redovisat värde	0	0

Not 10 Byggnader och mark

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 639 382	6 241 852
Försäljningar/utrangeringar	-174 570	-2 602 470
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 464 812	3 639 382
Ingående avskrivningar	-3 253 774	-5 005 889
Försäljningar/utrangeringar	111 842	1 792 636
Årets avskrivningar	-31 236	-40 521
Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 173 168	-3 253 774
Utgående redovisat värde	291 644	385 608
Redovisat värde byggnader	104 257	191 442
Redovisat värde markanläggningar	46 115	52 894
Redovisat värde mark	141 272	141 272
	291 644	385 608

Carport Antnäs har avyttrats under räkenskapsåret.

2016	71%
2015	68%
2014	65%
2013	61%

73%

Tilläggsupplysningar

Not 11 Inventarier

	2017-12-31	2016-12-31
Ingående anskaffningsvärde	22 886 833	19 160 281
Inköp	2 800 840	4 003 828
Försäljningar/utrangeringar	-1 616 235	-277 276
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 071 438	22 886 833
Ingående avskrivningar	-17 278 429	-15 850 051
Försäljningar/utrangeringar	1 582 028	277 276
Årets avskrivningar	-2 278 120	-1 705 654
Utgående ackumulerade avskrivningar	-17 974 521	-17 278 429
Utgående redovisat värde	6 096 917	5 608 404

Not 13 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2017-12-31	2016-12-31
Värdepapper		
KB Arvensis	100 000	100 000
Lantbrukarnas Riksförbund	10 000	10 000
Svensk Kooperation	500	0
Räntebärande placeringar	19 846 479	0
Andelar i börsnoterade företag	7 219 894	0
	27 176 873	110 000

På balansdagen uppgår marknadsvärdet för ovanstående värdepapper till 27 138 738 kronor.

Ingående anskaffningsvärden	110 000	126 000
Årets anskaffningar	27 066 873	0
Försäljningar/utrangeringar	0	-16 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	27 176 873	110 000
Ingående nedskrivningar	-100 000	0
Årets nedskrivningar	0	-100 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-100 000	-100 000

Utgående redovisat värde **27 076 873** **10 000**

Not 12 Andelar i intresseföretag

			2017-12-31	2016-12-31
Viking Genetics FMBA			Redovisat värde	Redovisat värde
Organisationsnummer	Säte	Kapital andel		
31474574	Århus	25%		
			106 493 411	106 493 411
			106 493 411	106 493 411
Ingående anskaffningsvärde			125 993 411	125 993 411
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden			125 993 411	125 993 411
Ingående nedskrivningar			-19 500 000	-19 500 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar			-19 500 000	-19 500 000
Utgående redovisat värde			106 493 411	106 493 411

27%

2016	29%
2015	32%
2014	35%
2013	39%

Tilläggsupplysningar

Not 14 Varulager

	2017-12-31	2016-12-31
Råvaror och förnödenheter		
Bokfört värde	2 230 395	2 303 773

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda hyror	1 622 957	1 854 546
Förutbetalda leasingkostnader	893 511	952 925
Övriga förutbetalda kostnader	2 611 194	3 145 283
Upplupna intäkter	6 535 231	2 400 523
	11 662 893	8 353 277

Not 16 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2017-12-31	2016-12-31
Förutbetalda intäkter SJV	1 871 106	475 446
Upplupna löner	6 313 166	6 445 550
Upplupna semesterlöner	11 920 414	12 616 880
Upplupna sociala avgifter	5 989 400	6 022 749
Förutbetalda intäkter prenumerationer och årsavg	11 065 225	10 847 698
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 234 264	2 878 571
	40 393 575	39 286 894

Not 17 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2017-12-31	2016-12-31
Avskrivningar	2 309 355	1 762 841
Vinst vid försäljning av materiella anläggningstillgångar	-43 055	-1 699 866
Förlust vid försäljning av materiella anläggningstillgångar	66 290	0
	2 332 590	62 975

Not 18 Disposition av vinst eller förlust

Förslag till disposition av föreningens vinst

Till föreningsstämmans förfogande står	
balanserad vinst	148 296 051
årets vinst	3 531 240
	151 827 291
Styrelsen föreslår att i ny räkning överföres	151 827 291
	151 827 291

Underskrifter

Stockholm 2018-02-27

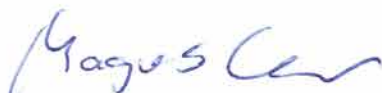
Marita Wolf
Ordförande

Lars-Inge Gunnarsson
Vice ordförande

Dorit Greve
Verkställande direktör

Magnus Carlman

Eva Olsson

Per-Johan Svensson

Jan-Erik Söderholm

Anders Ramström

Gustav Kämpe

Torbjörn Lundborg
Arbetsagarrepresentant

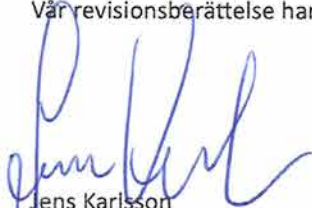

Ulf Rundström
Arbetsagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats den

1 mars

2018

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Stefan Bengtsson
Förtroendevald revisor

Hans Vestberg
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Växa Sverige Ekonomisk Förening,
org.nr 769621-2344

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen Växa Sverige Ekonomisk Förening för år 2017. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 7-20 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt De förtroendevalda revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god redovisningssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4-6, 24-34. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige.

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mitt uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mitt uttalande. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfälskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Min slutsats baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

Revisionsberättelse

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De förtroendevalda revisorernas ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Växa Sverige Ekonomisk Förening för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderföreningen och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som föreningens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av föreningens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för föreningens organisation och förvaltningen av föreningens angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma föreningens ekonomiska situation och att tillse att föreningens organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och föreningens ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att föreningens bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.
- på något annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller stadgarna.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Stockholm den 1 mars 2018

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

Stefan Bengtsson
Förtroendevald revisor

Hans Vestberg
Förtroendevald revisor

Hållbarhet

är en del av vår vision

Marita Wolf

Styrelseordförande har ordet

Vår vision "Växa Sverige ska vara ett alert och innovativt företag som skapar en hållbar, konkurrenskraftig lantbruksproduktion" formulerades 2015. Hållbarhet har varit vägledande för svenskt lantbruk långt tidigare än så, både för Växa Sverige och för våra kunder och medlemmar.

Vi menar att svenskt lantbruk är ett av världens mest hållbara. Vi har friska djur som ger hög avkastning vilket bidrar till låg klimatbelastning per producerad kg mjölk och kött. Att våra djur betar bidrar till möjlighet för biologisk mångfald. Våra djur är friska, mycket tack vare det förebyggande arbetet kring smittskydd och djurhälsa som drivs av oss inom Växa Sverige. Vi har avlat för friskare djur i flera decennier. Detta gör i sin tur att användningen av antibiotika bland mjölkkor är bland de lägsta i världen.

Utmaningen för lantbruket i Sverige är ekonomisk hållbarhet på gården och att öka lantbrukets attraktionskraft, i synnerhet bland ungdomar.

Växa Sveriges uppdrag är att främja våra medlemmars ekonomiska intressen. Detta uttrycks också i visionen om en hållbar, konkurrenskraftig svensk lantbruksproduktion. Det låter enkelt och är också enkelt då sambanden är tydliga. Att sköta nötkreaturen väl, med förebyggande djurhälsa och god djuromsorg, ger själva förutsättningen för en god ekonomi. Denna i sin tur lägger grunden för att jämsides med företagandet kunna skapa ett socialt hållbart liv. Växa Sverige, med sin breda och djupa kunskap om kor och företagande, har nyckeln till hållbarhet i lantbruksföretagen.

Nu sammanfattar vi inom Växa Sverige för första gången våra tankar och vårt interna arbetssätt för hållbarhet i en hållbarhetsrapport. Vi kopplar vårt arbete till hur det bidrar till hållbarhet inom svenskt lantbruk. Vi strävar efter att ständigt bli bättre och denna redogörelse är vårt första steg.

Innehåll

Hållbarhet är en del av vår vision.....	24
Arbetsprocess & Affärsmodell.....	25
Hållbart svenskt jordbruk.....	27
Djurhälsa & Djuromsorg.....	29

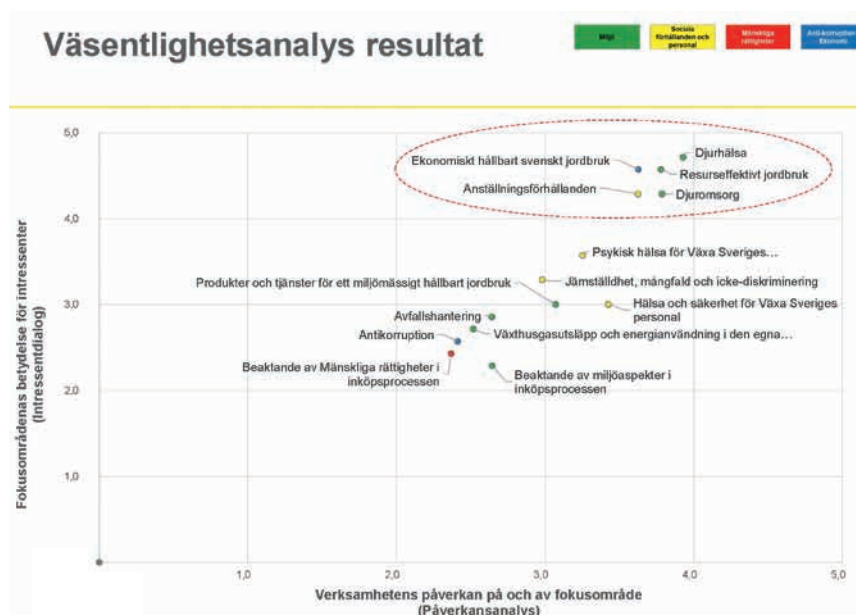
Växa Sverige som arbetsgivare.....	31
Antikorruption & Affärsetik.....	33
Övriga miljöfrågor.....	34

Arbetsprocess & Affärsmodell

För att lägga en bra grund för vårt hållbarhetsarbete har vi under hösten 2017 gjort en genomlysning av företaget för att fastställa vilka områden vi i Växa Sverige bör fokusera på. Det har skett genom dialoger med olika intressegrupper samt en enkätundersökning hos ledning och andra nyckelpersoner inom organisationen. Resultatet har sammanställts i en väsentlighetsanalys. *Se bild nedan.* Analysen visar att det är fem områden som anses mer väsentliga för företaget att fokusera på än övriga: Djurhälsa, Resurseffektivt jordbruk, Ekonomiskt hållbart svenskt jordbruk, Anställningsförhållanden.

I tillägg till de fem nämnda fokusområdena har företagets ledning valt att i hållbarhetsarbetet inkludera ytterligare några områden utifrån väsentlighetsanalysen och gällande lagkrav: Psykisk hälsa för Växa Sveriges personal, Hälsa och säkerhet för Växa Sveriges personal, Jämställdhet, mångfald och icke-diskriminering, Antikorruption, Beaktande av mänskliga rättigheter i inköpsprocessen samt Växthusgasutsläpp och energianvändning i den egna verksamheten.

Affärsmodell

Affärsmodellen sätter ramen för våra affärer. Växa Sveriges affärsidé är att sälja produkter och tjänster som utvecklar lantbruksföretagen och ger dem ökad lönsamhet. De övergripande målen är att förbättra det ekonomiska resultatet ute på gård, öka Sveriges mjölkinvägning och öka mjölkavkastningen.

Kundens behov är centralt i Växas affärsmodell och kundvärdet skapas i kontakten mellan kund och medarbetare. Våra övergripande mål i kombination med kundens behov styr vilka produkter och tjänster vi erbjuder.

Utifrån kundens behov erbjuder vi rådgivningstjänster, servicetjänster, produktförsäljning och två branschtid-

ningar. Dessa produkter och tjänster spänner över flera områden från semin och avbytarservice till avelsrådgivning, förebyggande djurhälsoarbete och rådgivning inom företags- och affärsutveckling. Växa Sverige har även ansvar för vissa officiella uppdrag samt branschuppdrag.

Vår arbetsmetod, både i vårt interna arbete och hos kund är, att utgå från analys av nuläget. Vi sätter därefter mål för arbetet, och är arbetet ett konsultuppdrag sätts mål tillsammans med kunden. Arbetet genomförs, och uppföljning för att identifiera förbättringar sker. På så sätt åstadkommer vi ständiga förbättringar både i egna arbetsmetoder och i vårt arbete hos kund.

Växa Sveriges affärsmodell

Växa Sveriges interna och externa arbetsmetod

Hållbart svenskt jordbruk

Mjolk och nötkött producerat i Europa har lägst klimatavtryck i världen, och Sverige har bland de lägsta klimatavtrycken i Europa. Orsaken är att en stor del av vår nötköttsproduktion är en biprodukt från mjölkproduktionen och att produktionen är effektiv. Klimatutsläppen per liter svensk mjölk har minskat stadigt sedan 1990. Denna imponerande utveckling beror på en allt mer resurseffektiv produktion och på att våra svenska kor är friska och mår bra. En liter svensk mjölk ger unge-

fär hälften så höga utsläpp som världsgenomsnittet, och cirka 20 procent lägre än EU-genomsnittet¹.

En annan orsak till att svenska mjölkkor är klimategna är den till stor del grovfoderbaserade foderstaten och att vi låter djuren beta. En stor del av den del av Sveriges jordbruksmark som används för bete och spannmål till idisslare finns i mellanbygd och skogsbygd². Att vi låter nötkreaturen beta har en nyckelroll för de svenska jordbrukslandskapens biologiska mångfald och ekosystem, inte minst i mellanbygd, skogsbygd och i norra Sverige.

Börje Kindesjö

Avdelningschef Rådgivning & Företagande

För ett effektivt avelsarbete för nordiska mjölkkor finns ett gemensamt avelsmål, Nordic Total Merit (NTM) för nordiska röda raserna, Holstein och Jersey. NTM är det mest kompletta avelsindexet i

världen och ger ett väl balanserat avelsmål för förbättrad hälsa, fruktsamhet, produktion och funktionell exteriör som resulterar i kor med en hög genetisk förmåga för både produktion och hållbarhet.

Anki Roth

Avdelningschef Avel

Det här gör vi

Växa Sveriges vision är att "...skapa en hållbar, konkurrenskraftig lantbruksproduktion". Resurseffektivt jordbruk är starkt korrelerat till området Ekonomiskt hållbart svenskt jordbruk. Påverkan sker inom olika faser inom företagandet gällande företagsstyrning, och -utveckling, driftsledning och produktion. Vi tillhandahåller en rad tjänster och verktyg för ökad avkastning, lönsamhet samt för att lantbruksföretaget ska få bättre förutsättningar att hantera ett fluktuerande mjölk- och köttpris.

Vi följer nyckeltal som är starkt förknippade med lönsamheten i det enskilda företaget som avkastningsutveckling, flöde av mjölk och kött och mjölk minus foder. Foder är en av de största kostnadsposterna för mjölk- och köttproduktion. Ett av Växa Sveriges viktigaste kompetensområden är foderberäkningar och rådgivning för att öka den egna foderproduktionen på gården, för att minska kostnaderna och undvika behov av foderimport. Det enskilda företags lönsamhets- och ekonomiska utveckling följs via Mjolkprisanalysen och EDF-analysen. EDF, European Dairy Farmers, är en internationell benchmark-grupp, som jämför mjölkproduktionens ekonomiska resultat nationellt och internationellt. De ekonomiska kalkylerna baseras på företagets bokföring där Mjolkprisanalysen ger jämförelser främst mellan gårdar inom Sverige och EDF-analysen

baseras på korrigerade siffror som gör internationella jämförelser möjliga.

Vidare stimulerar Växa Sverige avkastningen på enskilda gårdar genom att uppmärksamma lantbrukare som nått över produktionsnivån 11 000 kg ECM. Vi stöttar också bildandet av erfa-grupper lantbrukare emellan, där "ett ton till" är grupper med fokus på ökad mjölkavkastning. Inom vår avelsrådgivning är avkastning ett av de viktigaste områdena. I NTM kombinerar vi områden som avkastning med fruktsamhet, hälsa, och faktorer inom funktionell exteriör. Hälsoegenskaper väger tungt i NTM och vi har i Sverige avlat för friskare, och därmed även mer högavkastande djur, under mer än trettio år.

I aveln med kötttrasdjur är tillväxt ett viktigt mått på djurens effektivitet. I beräkningen av produktionsindex (PIX) beräknas djurens genetiska förmåga att växa och producera kött. I avelsindex (AIX) kombineras produktionsindex med avelsvärden för kalvningsförmåga och mjölkavkastning. Även djurens funktionella exteriör kan bedömas.

Risker och hur vi hanterar dem

Priserna för mjölk och kött bestäms utifrån det utbud och den efterfrågan som finns på den globala världsmarknaden. I tider av utbudsöverskott på världsmarknaden

1 Källa: Greenhouse Gas Emissions from the Dairy Sector. A Life Cycle Assessment, sida 32 och 50 samt <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/>

S0377840111001775.

2. Källa: SCB och Jordbruksverket, Jordbrukstatistisk Årsbok.

Sju procent av Sveriges yta är jordbruksmark. Drygt en tredjedel används för vall och betesmarker³.

sjunker priserna för importerad mjölk och kött i Sverige. En pressad och konkurrensutsatt marknad tillsammans med regler och försämrade ekonomiska villkor har lett till att allt färre väljer kött- och mjölkproduktion som yrke med en allt högre medelålder som följd. En effekt av det är att avstånd mellan gårdar ökar och försvårar därmed för Växa att tillhandahålla service och rådgivning. Framtidstro är därför viktig bland personer som är aktiva inom hela lantbrukssektorn. Växa Sverige belyser goda exempel på lantbrukare som lyckats som lantbruksföretagare, och som har friska och högavkastande djur. Vi använder för detta våra tidningar, våra konferenser och annat kommunikationsmaterial som vi riktar både till lantbrukare och andra aktiva inom lantbruksproduktionen. Alla anställda i Växa Sverige bidrar med att sprida goda exempel.

En annan risk är att data alltmer kommersialiseras av stora multinationella verksamheter och att den inte finns tillgänglig för branschen som helhet. Det kan leda till att snabba ekonomiska vinster går före den kollektiva nyttan och att lantbrukare inte lämnar data som bidrar till forskning och statistik som i sin tur kan ge yrket en långsiktig och hållbar vinst. Det får även till följd att Växa inte kan uppfylla sina nationella statistikuppdrag inom avel och djurhälsa. För att motverka dessa risker är det mycket viktigt att Växa Sverige och dess medarbetare fortsätter övertyga sina kunder om att leverera data samt att föreningen fortsätter utveckla nästa generations rådgivningsverktyg.

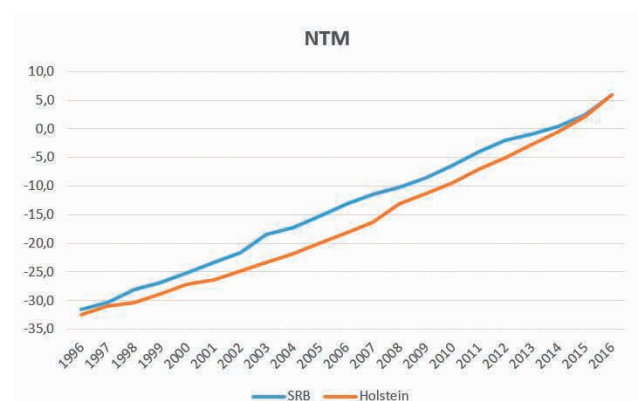
Det finns idag en opinion mot mjölkproduktion som menar att mjölk inte är sunt och att lantbruksproduktion bidrar till stor klimatpåverkan. Här ser Växa Sverige ett tydligt behov av att delta och vara en tydlig röst i denna debatt.

Så här mäter vi

Antal/andel gårdar som nått över 11 ton ECM

	2017
Antal besättningar	452
Andel av Kokontrollen	17,8%

Genetisk trend för avelsmålet NTM

För svenska SRB-kor kan man i figuren se att ökningen i NTM för djur födda från 1996 till 2016 är i genomsnitt omkring 2 NTM-enheter per år. Då varje NTM-enhet har ett ekonomisk värde av cirka 100 SEK så innebär det att kor födda 2016 har en genetisk förmåga att vara nästan 4000 kr mer effektiva per år än kor födda för 20 år sedan. Framsteget är av likartad storlek för svenska Holsteinkor.

Fördjupad information om hållbar produktion och internationella jämförelser, finns på vår webbplats: vxa.se/hallbart-lantbruk

3. Källa: SCB och Jordbruksverket, Jordbrukstatistisk Årsbok.

Djurhälsa & Djuromsorg

Sverige har en lång tradition av att arbeta förebyggande med smittskydd och djurhälsa. Växa Sverige har det officiella uppdraget från Statens Jordbruksverk att vara huvudman för Smittsäkrad besättning och det frivilliga BVD-programmet⁴.

Agneta Schultzberg
Chef Utveckling Djurhälsa

Avelsarbete och avelsrådgivning är viktiga för att få fram friska djur och sedan över trettio år ingår hälsa och frukt-samhet i vårt avelsmål.

Anki Roth
Avdelningschef Avel

God djuromsorg är en förutsättning för övriga hållbarhetsområden såsom resurseffektivitet och ekonomisk hållbarhet. I allt vi företar oss har djuromsorgen en framträdande roll när vi planerar och utför våra tjänster. Det gäller under all rådgivning som företagsutveckling, driftledning, rådgivning och praktiskt servicearbete i fält, avbytartjänster och alla veterinära tjänster.

Börje Kindsjö
Avdelningschef Rådgivning & Företagande

God djuromsorg säkras bland annat genom rådgivning som säkrar att miljön för ko och kalv är så bekväm, hygienisk och lugn som möjligt. Friska djur har hög överlevnad, avkastning och god frukt-samhet vilket bidrar till god lönsamhet och en låg antibiotikaanvändning.

Margareta Båtelsson
Avdelningschef Djurhälsa

Det här gör vi

Växa Sverige har en policy att arbeta med att förebygga djurhälsostörningar och vi erbjuder ett antal olika djurhälsoverktyg som verkar för det ändamålet. Vi arbetar också enligt en metodik som stödjer det förebyggande arbetet i form av exempelvis Hälsopaket Mjöl, som är en process där vi kartlägger nuläge, sätter mål, genomför och följer upp. Vidare arbetar vi aktivt med smittskyddet i besättningarna för att på det sättet minska risken för sjukdom, behovet av antibiotikabehandling och risken för ekonomiska förluster för djurhållaren. Djurhälsoläget följs upp både per besättning men också på nationell nivå för besättningar anslutna till Kokontrollen. Via mejeri-uppgifter följer vi dessutom juverhälsoläget för samtliga besättningar.

Sedan många år ingår fruktsamhet, kalvningar och hälsa i vårt avelsmål. De senaste tillskotten i avelsmålet är klöv-

hälsa och ungdjursöverlevnad. Vårt unika rapporteringssystem av veterinärbehandlingar ligger till grund för detta arbete. Avelsarbetet följs upp via genetiska trender på nationell nivå som visar utvecklingen för samtliga egenskaper som ingår i avelsmålet. Växa Sverige är även delägare i Viking Genetics som tar fram tjuvar och producerar doser för seminering för hemmamarknad och export.

Växa Sverige arbetar också enligt en djuromsorgspolicy. Till den finns riktlinjer för god djuromsorg vilket skall verka som ett stöd för vår personal i hanteringen av ärenden som skulle kunna bli ett djurskyddsfall. Husdjursteknikerna utför sitt arbete under veterinärtillsyn vilket är författningsstyrt.

Vi har rutiner för hur personalen skall agera om de träffar på missförhållanden hos kund som gäller djuromsorgen.

⁴. BVD-programmet har som syfte att hålla Sverige fortsatt fritt från BVD-virus.

Djuromsorgsperspektivet finns med som en naturlig del i våra interna utbildningar. I grundutbildningen för husdjurstekniker t ex lär vi ut hur man agerar och närmar sig djuren med utgångspunkt i hur djur fungerar. Detta perspektiv finns också med i de fortbildningskurser vi har för olika yrkesgrupper inom organisationen.

Risker och hur vi hanterar dem

Det finns en risk för att vi i vårt arbete ute i besättningarna bidrar till smittspridning mellan och inom besättningar. Det hanteras genom tydliga instruktioner avseende smittskydd och hygien. Den största risken ser vi annars i att djurägare inte tar aktiv del av vår rådgivning. Vi arbetar kontinuerligt för att nå en allt större del av Sveriges mjölk- och köttproducenter.

Bristande djuromsorg hos kund där vår personal inte har agerat enligt Växa Sveriges riktlinjer kan skada vårt anseende, exempelvis om ett djuromsorgsfall blir offentligt och det har visat sig att vi i Växa Sverige har haft kunskap om det förhållandet utan att vidta någon åtgärd. Vi för en kontinuerlig dialog med medarbetare i dessa frågor på team- och driftplatsmöten för att säkerställa korrekt hantering.

Andra exempel på risker är felaktiga dräktighetsdiagnoser vilka kan leda till att högräktiga djur skickas till slakt samt misslyckade avhorningar vilka kan leda till reklamationer och missnöjda djurhållare. Vår personal genomgår av Jordbruksverket godkända kurser i både tillhandahållande av läkemedel, momenten vid avhorning och ringormsvac-

cination samt provtagningsteknik vid blodprovstagning för att säkerställa att de har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. I de fall misstag ändå har begåtts hanteras det av en veterinär som talar med berörd tjänsteman för att förhindra upprepning.

För framtiden ser vi att vi vill nå ännu fler djurägare, att de använder möjligheten att följa upp djurhälsan genom Kokontrollen och vår förebyggande rådgivning i sina besättningar. Det ser vi som främsta möjligheten till ökad hållbarhet inom djurhälsa och djuromsorg.

Så här mäter vi

Anslutningar till Kokontrollen

	2017-12-31
Antal besättningar	2 689
Antal kor	240 158

Kokontrollen är ett helhetssystem där vi sammanställer data och förmedlar digitala verktyg och nyckeltal. I siffrorna inkluderas även de besättningar som ej tillhör Växa Sveriges medlemmar.

Anslutningar till Smittsäkrad besättning

	2017-12-31
Antal besättningar	3 011
Varav mjölkproducerande	1 996

Smittsäkrad besättning är ett program som syftar till att säkra upp gårdarnas smittskydd.

Växa Sverige som arbetsgivare

Våra medarbetare arbetar oftast i en självständig roll och tar ett stort ansvar för kundrelationerna. Det är därför viktigt att vår företagskultur stödjer ett affärsmässigt och hållbart förhållningssätt hos våra medarbetare. Grundfundamentet för vår företagskultur är våra värdeord; Glädje, initiativrikedom, lyhördhet, affärsmässighet och kompetens. Företaget har skapat guidelines till medarbetarna i deras relation till kund, "Växa Way", och i relation till kollegorna i "våra gemensamma lagregler".

Affärsmässigt förhållningssätt hos medarbetarna leder till ökad lönsamhet hos de svenska mjölk- och köttföretagen.

Anställningsförhållande

För att Växa Sverige ska fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare är det viktigt att medarbetarna känner sig trygga i sin anställning, har möjlighet till utveckling, vägleds av ett gott ledarskap och upplever en rimlig balans mellan arbete och fritid. Växa Sverige lägger stor vikt vid bra ledarskap, och det finns beskrivet i företagets ledarpolicy. Vi utbildar löpande våra chefer i ledarskapsfrågor och management. Under 2015 till 2016 byggde vi upp ett coachande ledarskap där det sattes individuella mål för medarbetarna kopplade till företagets strategi. Vi införde även löpande uppföljningssamtal mellan chef och medarbetare.

Huvudinriktningen hos Växa Sverige är tillsvidareanställa. Tillfälliga anställningsformer nyttjas i huvudsak vid sjukskrivning, utbildning och föräldraledighet samt vid arbetstoppar. Anställningsvillkor, försäkringsskydd och pensionsavsättningar vilar på centrala och lokala kollektivavtal och företaget för en löpande dialog med sina fackliga parter. Växas lönepolicy vilar på företagets värdegrund och löneutvecklingen är kopplad till prestation i yrkesrollen i förhållande till uppsatta mål.

God hälsa och säkra arbetsplatser

Växa Sverige vill kännetecknas av en säker arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet vilar på företagets arbetsmiljöpolicy och trafiksäkerhetspolicy. Huvuddelen av Växa Sveriges medarbetare utför tjänster åt våra kunder i deras lantbruksföretag. Miljöerna kan skifta och beslut om arbetsmiljön på gården tas av dess ägare.

Arbete inom jordbruk, och i synnerhet arbete med djur, är ett allvarligt riskområde enligt Arbetsmiljöverket. För att förebygga arbetsskador introducerar Växa nya medarbetare med hjälp av företagets skyddsombud. Det finns arbetsinstruktioner för riskmoment som arbete med nötkreatur, kvävehantering, avhorning etc. där arbetsrutin

och skyddsutrustning beskrivs. Växa Sveriges systematiska arbetsmiljöarbete följer en årscykel. På varje driftsplats finns skyddsombud som har till uppgift att hjälpa medarbetarna att anmäla tillbud och arbetsskador samt göra skyddsronder tillsammans med ansvarig chef. Tillbud, olycksfall och arbetsskador följs upp av Personalfunktionen och arbetsmiljökommittén.

Psykisk hälsa

Växa Sverige strävar efter att vara ett modernt företag och en attraktiv arbetsgivare, vilket innebär hög tillgänglighet för kund, möjlighet till flexibilitet i arbetet för de anställda och en god balans mellan arbete och fritid. Ny teknisk utrustning skapar möjlighet till snabb kommunikation och en hög servicegrad men kan också leda till höga förväntningar på tillgänglighet utanför arbetstid.

För att skapa en flexibel, effektiv och sund arbetsplats har vi därför fastställt principer för tillgänglighet, riktlinjer för mejlhantering och tydliggjort förväntan på medarbetaren när det gäller att läsa och ta till sig företagsinformation.

Vi kan se att Växa Sveriges medarbetare, som har ett stort engagemang för det svenska lantbruket, påverkats av låga mjölkpriser och kundernas lönsamhetsproblem. Vi har tagit fram ett verktyg till stöd för medarbetare när de har dialog med kund som befinner sig i besvärlig situation.

Växa Sverige har under 2016 infört löpande uppföljningsmöte mellan medarbetare och chef för att medarbetaren ska få tydlig återkoppling på arbetet, hjälp med prioritering och avgränsningar och ge möjlighet för medarbetare och chef att identifiera områden där medarbetaren behöver stöd.

Jämställdhet, mångfald och icke diskriminering

Växa Sverige är en kvinnodominerad arbetsplats med 69% kvinnor (2017). Huvuddelen av alla nyrekryteringar är kvinnor vilket speglar könsfördelningen på lantbruksuniversitetens utbildningar. Det är därför viktigt för företaget att arbeta för att nå en jämnare könsfördelning vid kommande rekryteringar.

Ledningsgrupp består av 12 personer varav 9 är kvinnor. Chefsgruppen inkl. vd består av 26 personer varav 19 är kvinnor.

Medelåldern i företaget är 51 år. Medianåldern i företaget är 53 år. För kvinnor och män är siffran 52 respektive 56. Männens medianålder är således något högre. De flesta yngre personer som anställs i företaget är kvinnor. 18% av kvinnorna är 35 år eller yngre jämfört med 8% av männen. En pågående generationsväxling innebär fortsatt behov av nyrekrytering.

Så här mäter vi

Personalomsättning

	2017	2016
Nyanställda	7%	5%
Slutat	7%	8%

Totalt antal prov- och tillsvidareanställda som har börjat/slutat under året delat med totalt antal anställda per 31 december aktuellt år.

Arbetsmiljö

	2016-06 – 2017-05	2015-06 – 2016-05
Tillbud/ Olyckor	35	40
Arbetsskador	13	-

Statistik för arbetsskador gick ej att få fram för tidigare år.

Sjukfrånvaro

	2016-12 – 2017-11
Totalt	4,18%
Kvinnor	3,25%
Män	6,27%

Antalet sjuktimmar dividerat med schemalagd tid.

Antikorrupktion & Affärsetik

Antikorrupktion

Det finns alltid en risk att människor utnyttjar sin position och sitt inflytande för att skaffa sig fördelar på olika vis, så även i Växa Sverige. Att missbruka sin ställning och ett korrupt beteende kan få en negativ effekt på flera sätt, exempelvis på miljö, ekonomi, relationer mm. För Växa Sverige är det därför självklart att motverka all form av korrupktion. Det förväntas av samtliga medarbetare i organisationen att hantera både information och ställning på ett korrekt och objektivt sätt.

Som anställd i Växa Sverige har man ett lojalitetsansvar gentemot sin arbetsgivare, bl a reglerat i kollektivavtal. Det finns i dagsläget ingen uppförandekod hos Växa Sverige där anti-korrupktion och affärsetik regleras men det förs diskussioner om att ta fram en sådan kod.

För att säkerställa att det finns en objektiv möjlighet för alla medarbetare inom Växa Sverige att flagga missförhållanden inom företaget och i företagets agerande är Växa Sverige i färd med att ta fram ett visselblåsanssystem. I ett sådant system kan medarbetare i organisationen anonymt anmäla händelser eller personer som misstänks vara korrupta. Funktionen beräknas vara igång under början av år 2018.

Mänskliga rättigheter i inköpsprocessen

Växas val av leverantörer utgår från att leverantören ska ha ett relevant sortiment av kvalitativa produkter med rimlig prisbild, i syfte att tillvarata Växa Sveriges medlemmars ekonomiska intressen. En stor del av de tjänster och

arbeten som utförs görs i egen regi, och underleverantörer kommer ifråga i de fall Växa inte själv har möjlighet att tillhandahålla tjänsten ifråga. Vid inköp av varor som arbetskläder, profilkläder, mäss-artiklar eller insatsvaror som behövs för utförande av tjänster, används underleverantörer. Affärsrelationerna är i flertalet fall mångåriga.

Växa Sverige ämnar sammanställa våra krav på underleverantörer i form av en uppförandekod, som kommer att gås igenom med, och skrivas under av, alla våra produktleverantörer. Om oegentligheter skulle upptäckas hos våra underleverantörer kan det göra att Växa Sverige anseende hos våra egna kunder och våra samarbetspartners äventyras. Det är därför viktigt för oss att ha god kontroll över våra underleverantörers agerande, samt över deras underleverantörer. Årlig och systematisk uppföljning enligt fastställd uppförandekod kommer att ske centralt.

Så snart leverantörsbyte sker, eller när Växa Sverige gör affärer med ny leverantör, är det centralt att uppförandekoden används. Det visselblåsanssystem som nämnts i föregående avsnitt kompletterar uppförandekoden gentemot våra underleverantörer och gör det möjligt för anställda inom Växa Sverige att flagga för eventuella oegentligheter.

Växas underleverantör för arbets- och profilkläder har i sin egen uppförandekod en uppföljning av mänskliga rättigheter, barn- och tvångsarbete samt av hälsa och säkerhet i arbetet. Växa Sverige har tagit del av underleverantörens dokumentation, och inte funnit några områden att anmärka på.

Övriga miljöfrågor

Växthusgasutsläpp och energianvändning

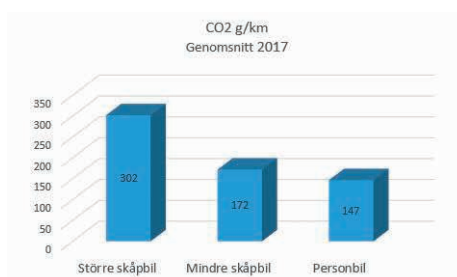
Att uppmärksamma och reglera miljöpåverkande faktorer såsom växthusgasutsläpp och energianvändning är för de flesta i Sverige idag något naturligt och självklart. Inom Växa Sverige ser vi framförallt det i användningen av våra företagsbilar. Företaget har en förhållandevis stor vagnpark om ca 180 bilar som används flitigt, framförallt i besök ute hos våra kunder runt om i landet. Eftersom våra kunder finns på gårdar ute på landsbygden innebär det långa körsträckor för våra anställda och det i sin tur innebär en hel del avgasutsläpp. För att inte riskera att vi bidrar till ett ökat växthusgasutsläpp optimerar och effektiviserar vi både tid och körsträcka genom att dagligen planera körrutten. Växa Sverige har dessutom riktlinjer för bilinköp för att minska påverkan på miljön. De innebär bl a att vi köper in bilar med låga koldioxidutsläpp. Vi bevakar även marknaden för elbilar som än så länge inte är optimal för vårt användande.

Ytterligare sätt där vi försöker bidra till en lägre klimatpåverkan är genom att föredra tåg vid våra tjänsteresor. Vi använder oss också till stor del av elektroniska medier för möten och kunskapsförmedling. Vi har även en ambition att minska vårt energianvändande. Det innebär att vi

på olika sätt ser till att hålla nere elförbrukningen i våra lokaler och arbetsplatser. Det görs genom att vi använder lågenergilampor, timer på elektrisk utrustning, släcker bildskärm och dator efter arbetsdagens slut och väljer vitvaror med låg energiförbrukning.

Så här mäter vi

Genomsnittligt koldioxidutsläpp på Växa Sveriges företagsbilar

Vi har tagit fram mätvärden för våra tre olika bilkategorier: Större skåpbil, mindre skåpbil och personbil. Värdena avser 2017. Våra större och mindre skåpbilar har fast inredning och utrustning som gör att CO2-värdet ökar pga vikten. Detta påverkar även personbilarna fast i mindre omfattning.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till föreningsstämman i Växa Sverige Ekonomisk Förening, org.nr 769621-2344

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 24-34 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en

väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 1 mars 2018

Jens Karlsson
Auktoriserad revisor

DU HITTAR OSS PÅ:

www.vxa.se

Elisabeth

Elisabeth

